63ste Jaargang No. 5116

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Donderdag 22 Mei 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus drukkerij. Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad: tel. 38.

Nog steeds verwarring in Italie

Labour party tegen Truman ?

Staking bij Ford

CABINETS CRISIS VAN ITALIË.

Nadat Nitti er niet in geslaagd ... een oplossing te vinden in ... cabinetscrisis komt de figuur ... de 87-jarige Vittorio Orlan... weer in het middelpunt van de ...ngstelling te staan. Hij was ... van de ondertekenaars van ... verdrag van Versailles. Of... hij mededeelde niet door ...la te zijn uitgenodigd om een ...et te vormen, wilde de Ni... toch zijn ideeën over het ...op van de politieke situatie ... kennen.

De Nicola ontving ook een ...rto Terracini, voorzitter ... de Kamer. Terracini ver...de aan de pers, dat de Pre... de situatie klaarblijkelijk ... de Nicola had voorgelegd. ...elf was 45 minuten in confe... met de President. Nitti had ...een conferentie van 45 minu... met Orlando en nodigde ...na de vertegenwoordigers ... de Christen democraten, van de communisten zowel als van de ...cialisten op zijn kantoor tot een ...preking uit. Men meent dat Orlando beter kans zou maken ... Nitti, maar men betwijfelt of ... communisten genegen zouden ... sommige van hun portefeuille ... geven. Neemt een leider ... de socialisten is de moeilijk...en waarop Nitti is gestuit ... verder aan het bestuderen. Orlando schijnt van plan te zijn te gaan confereren met de rechtse partijen en de vier kleine linkse partijen (Rome, (AP) 21.5).

LABOUR PARTIJ TEGEN TRUMAN.

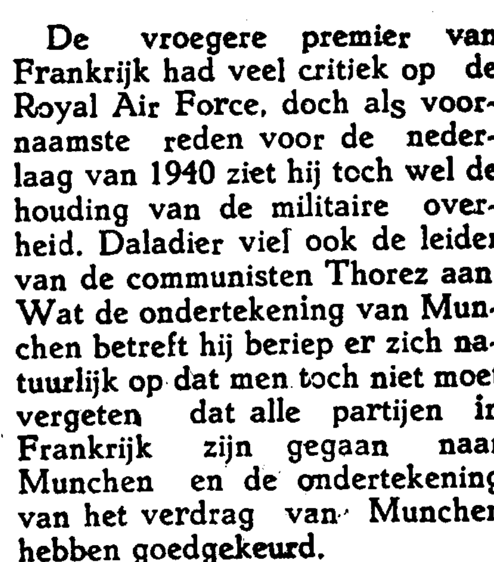
In ons gisteren gemeld tele...am als zouden enkele afgevaar...den van de Labour party voor...llen op de partijdag een reso...tie aan te nemen, waarbij de ...litiek van Truman wordt afge...urd, wordt nader nog gelezen, ... deze leden daarom ook voor... ontevreden zijn over deze poli...ek, omdat Truman deze beslis...g om met 400 millioen dollar ... gaan helpen genomen heeft ...der eerst de raad te vragen ...n Engeland en ook achtten zij ...ze hulpverlening niet in over...temming met de verplichtin... van Amerika als lid van de ...renigde landen. Zij beschou... deze politiek zuiver als be...ging van de vrede en zien dit ...en verwerping van de demo...tische principes, waarvoor in ... laatste wereld oorlog duizen... het leven lieten (Londen, (AP) 21.5).

FORD FABRIEKEN STAKEN.

Uit Detroit komt het bericht ... 3800 arbeiders in staken zijn ...aan in de Ford fabrieken. Een ...en van de vakorganisatie ... arbeiders voorspelde dat binnen tien dagen het hele Ford be...f stil zal liggen (Detroit, (AP) 21.5).

ARANHA.

Oswaldo Aranha, het hoofd ... de Braziliaanse delegatie, ...acht een bezoek van 25 minuten bij de staatssecretaris Marshall. Aranha beschreef dit be...k als een loutere beleefdheids...oek en vertelde dat er niet ...sproken was over de confe...ntie te Rio de Janeiro. Het doel ... zijn bezoek was slechts om ...scheid te nemen van Marshall. ... het eind van de week gaat hij ... Brazilië terug. Hij gaat per ... naar New York terug en ...t hedenavond voor de radio. ...legde het bezoek bij Marshall ...n gezelschap van den ambas...deur Carlos Martin (New York, (AP) 21.5).

DALADIER
Aan wie de schuld in 1940?

PARLEMENTAIRE COMMISSIE.

De parlementaire commissie die in Frankrijk is ingesteld, om na te gaan welke oorzaak geleid hebben tot een schandelijke nederlaag van 1940 riep de oud-Premier Eduard Daladier op voor een nader onderzoek. De commissie zou ook een onderhoud verzoeken met Churchill, om zijn ideeën over de oorzaken van de val van Frankrijk te kunnen vernemen (Parijs, (AP) 21.5).

DALADIER.

De vroegere premier van Frankrijk had veel critiek op de Royal Air Force, doch als voornaamste reden voor de nederlaag van 1940 ziet hij toch wel de houding van de militaire overheid. Daladier viel ook de leider van de communisten Thorez aan. Wat de ondertekening van Munchen betreft hij beriep er zich natuurlijk op dat men toch niet moet vergeten dat alle partijen in Frankrijk zijn gegaan naar Munchen en de ondertekening van het verdrag van Munchen hebben goedgekeurd.

Hij wees op een pogen om het verdrag van Versailles te herzien in het jaar 1934. (Parijs, (AP) 22.5).

BIDAULT.

Het comité voor Buitenlandse Zaken van de Franse Kamer hoorde een uiteenzetting aan van Minister Bidault over zijn bevindingen tijdens de conferentie van Moskou. Hij gaf te kennen, dat de Franse politiek niet veranderd is en het comité besloot om een commissie van onderzoek naar de Franse zônes in Duitsland en Oostenrijk te sturen, om daar de toestand ter plaatse nader te onderzoeken en ook om vooral de laatste verkiezingsregultaten onder ogen te nemen. In de commissie die uit twaalf leden zal bestaan zullen ook twee communisten worden opgenomen. De namen van de leden zijn nog niet bekend gemaakt (Parijs, (AP) 21.5).

MOEDER VAN TRUMAN.

Truman verklaarde aan een persman, dat zijn Moeder nog zeer erg ziek is en een niet al te goede nacht had (Grandvieuw, (AP) 21.5).

ARGENTINIË EN AMERIKA.

De vertegenwoordiger van Argentinië in Amerika Oscar Ivanissevich heeft een afspraak gemaakt om een bezoek te gaan brengen bij staatssecretaris Marshall. Men noemt het gewoon een beleefdheidsvisite in verband met de reis van de gezant naar Argentinië, waarvan hij juist terugkeerde. De ambassadeur van Argentinië zal Marshall uit nodigen op een receptie, die met Pinksteren gegeven zal worden ter gelegenheid van de nationale dag van Argentinië (New York, (AP) 21.5).

ECLIPS.

Geleerden uit Lima deelden mede dat de eclips gisteren in Peru slechts voor een gedeelte was waar te nemen. De weersomstandigheden beletten het zicht (Lima, (AP) 21.5).

MONARCHISTEN IN ALBANIË.

Men heeft een memorandum ingediend tot herstel van de monarchie in Albanië. 80% Van de bevolking zou er vóór zijn. (Athene, (AP) 22.5).

het nieuws van vandaag

De laatste dagen vraagt de politiek van Italië de aandacht, doch het is een vrijwel oppervlakkige belangstelling, die we in de telegrammen zien. Er wordt verteld dat Orlando de oud-premier van de tijd van Versailles een conferentie hield met de president van zoveel minuten en dat een ander de kamer werd binnengeroepen en er zoveel minuten inbleef. Er is niet veel uitleg bij dit alles. Het partijwezen heeft zich vlug hersteld in Italië en de Christendemocraten onder de Gasperi, die onder de tijd van Mussolini maar bibliothecaris was op het Vaticaan behaalde de meeste zetels, doch aan de linker kant was het als maar ruzie. In Parijs zaten tijdens Mussolini twee socialisten, Saragat en Nenni (niet te verwarren met de gevraagde Nitti).

Zij kwamen spoedig terug na de oorlog doch op het congres van Florence viel de socialistische partij uiteen, en de groep onder Nenni ging met de communisten mee en Saragat nam de middenstand. Hiermee waren een groep kameraden niet eens en onder leiding van de schrijver Silone gingen ze drie maanden een neutrale politiek volgen. De verwarring is er nog.

De socialisten hadden al veel ruzie onderling, het vorig jaar had er een dubbel congres plaats in Rome en... heel veel leden hadden kaarten voor de beide congressen. Na het ministerie van Bonomi leek de Gasperi de grote man, hij ging naar Amerika en kreeg de hulp die Italië zo nodig heeft en ieder weet hoe in Amerika een welwillende houding bestaat voor de Italianen. Zelfs het vredesverdrag willen sommige leden van het Congres in Washington zo maar niet ratificeren, immers door een zulke sterke demilitarisering lag Italië open voor de invloed van het communisme. Misschien is de weg van de obstructie in deze kabinetscrisis een politiek middel van links om verwarring te stichten in dit diep geslagen land?

Bidault gaf ook nog eens zijn idee over de toestand van Europa en de kamer van Frankrijk vindt het goed een commissie van onderzoek aan het werk te zetten in Duitsland om eens ter plaatse poolshoogte te gaan nemen.

In Albanië zou men koning Zog weer terugwillen? Hij zal wel geen kans meer maken daar achter het ijzeren gordijn.

Of de monarchisten in Italië nu dezer dagen ook actief zijn is nog niet gebleken.

De vrouw die in het gebied bij Triëste een Engels soldaat in koelen bloede doodschoot heeft medelijden of sympathie van 250.000 mensen.

Nieuws uit Nederlands Indie

INDIË IN AUSTRALIË.

De Minister van Buitenlandse Zaken Herbert Evatt verklaarde in het huis van afgevaardigden, dat de benodigde goederen naar Indonesië worden uitgevoerd, maar jammer genoeg krijgt men niet de goederen die men uit Indië nodig heeft. Hierover was een overeenkomst tot tand gekomen in de afgelopen week maar deze overeenkomst ging op het laatste ogenblik toch niet door daar de Nederlandse autoriteiten inzagen onmogelijk de nakoming van dit nieuw verdrag te kunnen graanderen in verband met de houding van de vakorganisatie, die juist een congres hielden in de stad Malang op Java (Camberra, Australië, (AP) 22.5).

COMMISSIE GENERAAL NAAR HOLLAND TERUG?

Onbevestigde berichten in Batavia deden de ronde als zouden de leden van de Commissie generaal naar Holland terugkeren tegen het einde van deze week. Officiële zegslieden brandmerken deze geruchten als kwaadaardige nonsence. (Batavia, Aruba, 23.5).

CRITIEK IN BATAVIA.

De commentaren voor de Nederlandse radio gegeven door het Nederlandse informatie-bureau op de houding van de republikeinen ten aanzien van het streven naar onafhankelijkheid bij de Soedanezen, was de oorzaak van een scherpe critiek van de kant van officiële autoriteiten in de republikeinse regering. Het blad „Nieuwsgier" meldt dat een communiqué uit gegeven door het informatiebureau van de republikeinen dit commentaar gevaarlijk noemen. Er worden in dit communiqué ongewoon sterke uitdrukkingen gebezigd. Men noemt de leiders van de Soendaneze beweging colaborateurs van de Japannen en men dreigt de geschiedenis van de samenwerking met de Japanners volledig bekend te zullen maken. (Aneta, 22.5).

WILLEN IN INDIË BLIJVEN.

Op een persconferentie zeide Luitenant Generaal H. J. Kruls, Nederlandse chef van de Generale Staf, dat het moraal van de Nederlandse troepen in Indië buitengewoon hoog is. Hij zeide, dat meer dan 50% van sommige legeronderdelen in Indië wensen te blijven na hun demobilisatie, om aldaar een nieuwe toekomst op te bouwen. (Aneta, 21.5).

MIJNENLEGGER IN TANDJONG PRIOK.

De Nederlandse mijnenlegger „Willem van der Zaan" is Zondagmiddag te Tandjong Priok aangekomen. Het schip staat onder commando van Kapitein ter Zee Veenstra. De „Willem van der Zaan" is tegelijk met de „Vlielan" en de „Jan van Gelder" uit Rotterdam vertrokken. De twee laatstgenoemde schepen worden binnenkort te Priok verwacht. Vice Admiraal Pinke zal een bezoek brengen aan de mijnenlegger. (Aneta, 21.5).

MINISTERS JONKMAN EN BEEL.

De Nederlandse Ministers Beel en Jonkman zullen zich in de namiddag van 23 Mei naar Singapore begeven. Zij zullen logeren bij den Gouverneur-Generaal Malcolm Mac. Donald, die een diner te hunner ere zal geven.

Jonkman beantwoordde hedenmorgen het bezoek, dat Sjahrir hem gebracht had. Hedenavond houden de Ministers een afscheidsreceptie op het paleis te Rijswijk (Aneta, 21.5).

GRATIE.

Uit Rome komt het bericht dat de 34 jarige oude vrouw van Italiaanse oorsprong Maria Pasquinelli, die op tien Februari jl. de Britse brigadier R. W. M. de Winton dood schoot te Pola tegen wie de doodstraf was geëist, veroordeeld wordt tot levenslange gevangenis straf. Pasquinelli is een schooljuffrouw en zij verklaarde voor de rechtbank van Triëste Winton te hebben dood geschoten uit protest tegen de vrede's verdrag met Italië. Zij zei dat zij geen medelijden nodig had. Het militaire gouvernement van Triëste heeft allerlei petities gekregen waarin om clementies verzocht wordt. Meer dan 250.000 mensen hadden deze petities ondertekend (Rome, (AP) 21.5).

MILITAIRE MISSIE.

De Amerikaanse militaire commissie op weg naar Turkije, om een onderzoek in te stellen naar de militaire noden van Turkije, landde te Frankfurt en vervolgde na een kort oponthoud de reis naar Athene (Frankfurt, (AP) 21.5).

OUD COLOMBIAANSE PRESIDENT TE LONDEN.

De vroegere Columbiaanse president Eduard Santos, die als particulier een rondreis maakt door Europa was de gast van de Venezolaanse gezant te Londen, Andres Rodriguez Azpurua. Er werd hem een diner aangeboden waarbij ook verschillende vertegenwoordigers van de republikeinen van Chili, Uruguay, Equador en Columbia aanwezig waren. (Londen, (AP) 22.5).

AMELIA EARHART.

De moeder van de vliegster Amelia Earhart, die sinds het jaar 1937 verloren is gegaan bij haar vlucht over de Stille Oceaan, verklaarde in een interview voor de Radio, dat Amelia een geheime opdracht had van de Noordamerikaanse regering en zij neemt aan, dat Amelia door de Japanners gevangen is genomen. De moeder beweert, dat ze documenten heeft om te kunnen bewijzen dat haar dochter werkelijk land bereikt heeft. Het laatst wat men gehoord heeft van Amelia Aarhart was haar bede om hulp door de radio. Hoge Noordamerikaanse autoriteiten in Tokio verklaarden geen enkele informatie over het lot van Amelia te hebben kunnen inwinnen. Zij kunnen niet bevestigen, dat Amelia werkelijk is aangekomen en dat zij gevangen genomen is door de Jappen (New York, (AP) 21.5).

VERKIEZINGEN MET SOLDATEN.

De vroegere leider van het Albaanse leger meldde, dat de drie grootste partijen in Albanië om soldaten verzocht hebben, zowel aan Amerika, Rusland als Frankrijk en Engeland, om toch vrije verkiezingen in hun land te kunen houden. (Athene, (AP) 23.5).

PRESIDENT ROXAS.

AAN DE DOOD ONTSNAPT.

Het particulier vliegtuig van den president der Philippijnen Roxas viel naar beneden. Gelukkig was de president niet aan boord (Manilla, (AP) 22.5).

Bij het bezoek van Gouveneur Kasteel aan Suriname

Het bezoek van Gouverneur Kasteel aan Suriname is geen officieel bezoek te noemen, zo gaf de pers dan ook geen reporter mee, doch dit neemt niet weg, dat een dergelijk bezoek van groot belang geacht moet worden.

Het lot van Suriname en Curaçao is dat van twee broers, die veel met elkaar te maken willen hebben? Deze opvatting is té goedkoop en de feiten zijn ook anders, in de oude tijd zagen we dat Suriname altijd een beetje werd voor getrokken er gingen wel Gouverneurs van Curaçao naar Suriname zoals Baron van Raders en Gouverneur van Lansberg, doch niet omgekeerd, ook was het soms een weg promoveren zoals men vermoedt in het geval van Baron van Raders nadat hij zo dom was geweest om op aandringen van een dominee Mgr. Niewindt uit de schoolcommissie te ontslaan. Uit Suriname kwamen wel districtmeesters die op Curaçao gouverneur werden, zoals die mijnheer van de Brandhof.

Als van de Bosch een bestuurswijziging wil in West Indië, hij was er in een paar weken mee klaar, wij in de moderne tijd doen langer over een wijziging in de staatsregeling (doch wie daar de schuld van is hebben wij duidelijk aan „Nos Lucha" verteld), dan besluit hij alle Nederlandse bezittingen in West Indië maar bijeen te verzamelen en onder bestuur te zetten van de Gouverneur in Suriname. In de oude tijd, o wrede loop van de geschiedenis gingen de boten eerst naar Suriname. En toch, de Curaçaoënaar ging naar Suriname terug, omdat hij zoals een procureur van Suriname het uitdrukt zo goed geschikt is als huis personeel want hij is trouw. Hij zal er misschien zijn geloof verloren hebben doch dat werd niet zo erg gevonden. Hij vond er misschien toch troost van Pater Donders die altijd maar de huizen van Paramaribo afliep en ook heus de huizen der rijken wel binnen durfde en er de Curaçaoënaar vond die katholiek was. Later nog in het begin van deze eeuw gingen de Curaçaoanaar, de Bonairianen en de Arubanen naar Suriname om een spoorweg aan te leggen, deze emigratie was een groot fiasco en Suriname kreeg een slechte klank op onze eilanden, als een land waar onze jongemannen door de koorts waren omgekomen.

Na een vijftien jaar geleden kwamen de eerste Surinamers naar Curaçao, en vonden er werk, er waren barbiers, goudsmeden, chauffeurs, en langzaam toen de olieindustrie kwamen er meer, ze kregen hun eigen dorp en de tientallen werden honderdtallen en nu zijn er duizenden. Ze werken hier als dokters. Suriname is voorgetrokken en kreeg een geneeskundige school. Ze werken hier als onderwijzers, ze hebben het onderwijskrachten tekort dat de oorlog meebracht prachtig opgelost, de Curaçaose jeugd heeft niet veel interesse in het onderwijsvak, ze gaan in de handel. Surinamers wonen er nu overal op Curaçao, er is geen straat zonder Surinamers, geen wijk waar er niet een paar wonen hun zoet gevoolsde taal hoort men en langzaam aan leren anderen hun taal ook nadoen, want van nature ligt de stembuiging van de Curaçaoënaar heel anders.

Eens heeft de Aloysiuskring een rapport gemaakt over de Surinamer in op onze eilanden en dat rapport is al reeds weer historie want steeds brengen de K.L.M. en de K.N.S.M. meer Surinamers naar onze eilanden.

Omdat „de liefde tot zijn land", zoals vader Vondel gezegd heeft, „eenieder is aangeboren", is het van zelf sprekend dat de Surinamer door zijn aparte geaardheid bovendien daartoe gedreven, zich verenigen vormde, en ofschoon zij in zeer veel verenigingen als lid zijn opgenomen zien, we ook hun eigen verenigingsvorming niet het minst op het gebied van sport.

Het is wel niet aan te nemen, dat deze geweldige emigratie van de Surinamers naar Curaçao een tijdelijk zou zijn, hun werklust, hun energie heeft hun posten doen verwerven, die ons doen veronderstellen, dat zij hoe sterk de liefde voor hun land ook is, en die liefde is geweldig groot, zij hier zullen blijven.

In de tijd dat de commissie Ellis vragen stelde, waren we er op dat het noodzakelijk zou zijn ook de vraag te stellen, hoe zal dan toch wel i nhet niet rijksverband de houding zijn tussen de verschillende gebiedsdelen, of rijksdelen wat zal de economische verhouding zijn, één van voorkeur, zal er een priority gegeven woorden aan waren uit rijksdelen vóór die uit andere landen? Zal er dus een soort van onderlinge protectionisme zijn?

Vragen die geen oplossing vonden, daar zij niet eens gesteld werden! Tijdens de oorlog kwam er meer contact, doch een vereniging als de Commissie Suriname Curaçao bleek niet veel werklust aan de dag te spreiden. Té log opgezet.

We wezen op de noodzaak, dat men toch van overheidswege deze emigratie uit Suriname ging regelen, we vroegen voor de Surinamers hierop Curaçao een soort van consulaat, waarzij hun belangen verdedigd zouden zien, we vroegen hetzelfde in Suriname, waar men objectief door een onpartijdige instantie zou worden ingelicht over Curaçao, over de woning-toestand, de levensstandaard enz.

We begrijpen dat het de C.P.I.M. zelfs niet mogelijk was om het woning-tekort op te heffen en we begrijpen, dat men toch moet weten in Suriname dat men slechts aan huisgezinnen met drie kinderen huizen kan verstrekken, om nog niet te spreken van de andere werkgevers, die in een veel ongunstige omstandigheid verkeren als wel de C.P.I.M.

De Surinamer was niet gediend met een bezoek van een procureur, die geen bezoek had gebracht aan het Surinamedorp, evenmin als de Surinamer gediend was met de vertegenwoordiging in de Staten wat een totaal fiasco werd, zodat de „Amigoe" kon schrijven bij het voorlopig verslag van de begroting 1947 „aan niets is te bemerken dat de Surinamers een vertegenwoordiger hebben in de Staten". Dit was een droeve vergissing vooral daar de Surinamers in democratisch vaarwater terecht kwamen waar zij niet in thuishoren.

De Surinamer heeft een neiging tot indifferentisme, en men weet dat hij daarom in politiek lang geen partijvorming voorstond en ook niet op sportgebied

ze iets kan begrijpen getuige de onfatsoenlijke caricatuur van het toch blad van standig dat „De West" heet. Soms verwacht men zo iets niet in de Surinaamse pers.

We kennen dat soort van teleurstellingen meer. Onze prullemand weet het. Bij de Surinamers is de liefde voor hun land niet slechts gebleven bij woorden doch ook kwam het tot daden, men hielp het land, richtte organisaties op tot de opbouw van het land, schreef er over, kwam tot cooperatieven om vruchten uit het vaderland op Curaçao en Aruba te betrekken. Ook vergat men niet te sparen voor het moederland en hielp men er de liefdadige instellingen.

Met nadruk hebben we jaren terug reeds gevraagd toch wel te bedenken in Suriname dat de emigratie voorlopig nog wel zo zal doorduren met het gevolg dat de jongemannen uit Suriname zullen moeten gaan naar een land met industrie, reden waarom wij vroegen om ambachtschool-onderwijs in Suriname.

Niemand kent de toekomst, doch indien het welvaartsplan in de Kamers wordt aangenomen en dat zal, gezien de stukken van de Kamer, zeker gebeuren en de Joden immigratie zal plaats hebben dan zal er veel veranderen in het beeld Suriname en zal er voor de jongens van daar, misschien zijn het pas de jongemannen die vandaag nog baby zijn, wel plaats zijn in „het heerlijk land der stromen".

Iemand heeft eens een poëtisch boekje geschreven dat hij noemde „Vallende blaren" een boekje waarin hij de Surinamers die naar Curaçao kwamen vergeleek bij bladen die van de boom zijn afgevallen, doch daar tegen komen we op, hij koos dit beeld, die dichter; om te laten zien dat ze verdorden, dat ze hier omkwamen. Dat is niet waar, er is hier voor de Surinamer een goed leven mogelijk gebleken en wat die man schreef was maar poëtische fantasie. Iets wat slechts voor enkelingen opging, en inderdaad die zijn er onder ieder groep van immigranten.

De morele, de economische, de sociale aspecten van de immigratie der Surinamers naar Curaçao te willen bezien, gaat bijna niet zonder dat men iemand zou hinderen, nogmaals verklaren wij uitdrukkelijk dit niet te willen, doch meer belangrijk dan roet over Otrabanda, dan zelfs trottoirs op Wighi beschouwen wij het dat twee Gouverneurs samen deze quaesties bespreken, iets wat de staten niet deden! Kon het vorig jaar door de Amigoe geschreven worden dat aan niet te bekennen was dat er in de staten iemand zat, die de Surinamers vertegenwoordigde, nu kunnen we schrijven dat aan niets te merken is dat de Staten weten dat er duizenden uit Suriname op Curaçao gekomen zijn, zij hebben er geen critiek op, zij hebben er geen lof over, noch ook dank voor de hulp zoals bij het onderwijs, het is voor hen blijkbaar een puur niet bestaande groep. Politiek is niet slechts te denken aan allerlei „akevietjes" doch ook de grote lijn vast te houden, waaronder zeker hoort, het bezien van de morele, sociale, economische aspecten van een immigratie uit een ander rijksdeel, die nu 15 jaar reeds voortduurt.

GOUVERNEUR KASTEEL ONTVANGT DE PERS.

Hedenmorgen ontving Gouverneur Kasteel van Curaçao de Pers ten Gouvernementshuize. Ook Gouverneur Brons was aanwezig. Gouverneur Brons begon met te zeggen, dat Gouverneur Kasteel het verlangen had te kennen gegeven de Pers te ontvangen en zo in contact te komen met de bevolking.

Gouverneur Kasteel gaf uiting aan zijn genoegen om de Pers te ontmoeten. Daarna was er gelegenheid tot vragen stellen.

Het doel van Zijne Excellentie's bezoek aan Suriname, is om kennis te maken met het land. Reeds jaren voelt hij de behoefte een gebiedsdeel, dat zo dicht bij het zijne ligt te bezoeken. Voorts wilde hij nog enkele zaken met Gouverneur Brons bespreken. Er zijn duizenden Surinamers op Curaçao, zodat hij een nadere kennismaking nodig acht.

Gouverneur Kasteel heeft een goede indruk van het land gekregen. Het verschilt, met zijn groen zoveel van Curaçao. Ook het Nederlands cachet valt op.

De Gouverneur sprak over de handelsbetrekkingen tussen beide gebiedsdelen. Waarom kan Suriname geen hout aan Curaçao leveren? Ook voor andere producten bestaat er belangstelling, maar dan moet aan de eisen voldaan worden.

De Gouverneur vond in het algemeen, dat de Surinamers op Curaçao een goede indruk maken. De geneesheren, de leerkrachten zijn goed. Een van Zijne Excellentie's chauffeurs is een Surinamer. Volgens Zijne Excellentie moet het onderwijs in Suriname niet zo slecht zijn, te oordelen naar de Surinamers op Curaçao. De Surinamers zijn ijverig en spaarzaam.

De Gouverneur maakt zich geen zorgen over de toekomst van Curaçao, in verband met de nieuwe oliewetten van Venezuela. In de eerste vijftig jaren behoeft het zeker niet.

Gevraagd over de staatkundige hervormingen, zeide Gouverneur Kasteel, dat hij een voorstander van autonomie is, in de gezonde zin van het woord. Het is aan te bevelen, dat, indien de mensen op Curaçao belangstelling hebben voor eigen zaken, deze ook aan hen worden overgelaten, maar het is moeilijk om de mensen te krijgen.

De Gouverneur wees er op, dat men niet moet verwachten, dat ineens grote sprongen kunnen worden gemaakt. Volgens hem kan men in Curaçao in vrijheid en blijheid leven. Er is geen sprake van dictatuur.

Gedurende het onderhoud, dat ongeveer een uur duurde, was Gouverneur Kasteel zeer vlot.

(Suriname).

AANKOMST GOUVERNEUR KASTEEL.

Gisteravond arriveerden op Hato Zijne Excellentie de Gouverneur Dr. P. A. Kasteel en echtgenote. Hij keerde van een bezoek aan Suriname in het gebiedsdeel terug.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

BONAIRE EN DE BEGROTING.

Wij kunnen de critiek wel verdragen, mijnheer de Redacteur mits deze juist is.

In uw artikel „Bonaire" schreef u, dat gevraagd werd om den telegrafist te vervangen door een hulptelegrafist. Gevraagd werd een telegrafist te vervangen door een hulptelegrafist. Een bezetting van twee volwaardige krachten werd te veel geacht, temeer omdat Curaçao om telegrafisten huilt.

Wij kennen helaas geen voorbeelden van gedwongen winkelnering. Er wonen zoveel mensen binnen een straal van 200 meter van ons huis. Zoudt u namen willen noemen? Wij zouden volgaarne dit euvel helpen bestrijden.

Wij zijn geen experts op het gebied van pierenbouw. Dit weten we echter wel, dat een goede pier voor ons van vitaal belang is. Laten de deskundigen uitmaken waar en hoe die pier gemaakt moet worden.

Als u op bladzijde 31 van de kapitaaldienst wil kijken, zult u daar 150.000.— G. vinden onder de naam van Bonaire.

Naschrift: Namen opgeven kunnen wij moeilijk doen via de krant; en dit is ook niet nodig aan iemand, die alle toestanden op Bonaire kent! Wat de deskundigen inzake pierenbouw betreft, wij zijn blij, dat u die ook niet meer bang bent voor deskundigen. Het is goed te wijzen op de woorden van den Gouverneur: „dat Hij (zie Memorie van Antwoord, blz. 73) niet beschikt over gegevens, die hem aantonen, dat de bouw van een nieuwe grote pier, waar een aanzienlijk bedrag mede gemoeid is, gemotiveerd is."

Ten aanzien van de 150.000 gulden, die toch voorkwamen op de begroting, dit geven wij eerlijk toe, hadden wij natuurlijk mogen vermelden, dat de vertegenwoordiging van Bonaire concrete voorstellen aan de hand zou doen en bv. zijn opinie ten beste geeft over het idee of misschien via de plantage Lima water-distributie mogelijk is. Daar ging het om, dat is de taak van een vertegenwoordiger, niet waar?

Dat er zoveel mensen rondom uw huis wonen is een lichte overdrijving; het loopt nogal los op Bonaire. Help maar mede dit euvel te bestrijden.

ARUBA.

De toneelgroep van de AMS zal een uitvoering gaan geven op Aruba. Ook daar zullen zij een stuk „Het nieuwe systeem" opvoeren en weer reclame gaan maken voor de „Amigoe". Wij wensen de heren en dames veel succes.

NIEUW THEATER.

Wie de vooruitgang van Aruba de laatste 15 jaren heeft medegemaakt, stond verwonderd over het feit, dat men op Aruba nog steeds niet overging tot het bouwen van een nieuw theater. Men vroeg zich af wanneer Aruba nog steeds niet overging tot het bouwen van een nieuw theater. Men vroeg zich af wanneer Aruba dan toch eigenlijk een flink modern bioscooptheater zou krijgen. Het was daarom een goed idee van den heer De Veer om de grote zaal van de zg. Margriet Kazerne over te nemen en om te bouwen tot een aan de eisen van de moderne tijd voldoen theater.

In de oude tijd had Aruba niet veel amusement en zo gebeurde het, dat een „caballito" op Aruba aankwam, liep geheel de bevolking uit om te zien. 20 Jaar geleden kwam er eens een draaimolen naar Aruba. Jan en alleman liep uit.

Zo iets had Aruba nog nooit meegemaakt. De mensen kwamen uit alle knoeken naar de Playa en toen men tenslotte geen geld meer had, kwamen de mensen met kippen of eieren aandragen om toch enkele keren nog te mogen draaien. Het volk goed vermaak geven is een goede daad. Het theater van den heer De Veer zal zeker de belangstelling trekken van geheel Aruba en dat verdient het ook. De bouw is keurig verzorgd. De heer De Veer is zo vriendelijk geweest ook de „Amigoe" uit te nodigen tot het bijwonen van de gala openingsavond. Wij appraciëren dit ten zeerste.

Nieuws van overal.

INDIË.

Mountbatten zette zijn plannen in Londen uiteen en men maakte bekend, dat de Engelse regering van plan was het gehele rijk van Indië in verschillende staten te verdelen, waarbij dan de basis zou het verschil in godsdienst, men kon echter voor dit plan geen overeenstemming bereiken, daarom zal Mountbatten de leiders nog eens maar dan voor de laatste maal te New Delhi bijeenroepen.

Er bestaat de mogelijkheid, dat de Rajistan onder Engeland wil blijven maar dan met de status van dominion, het wil ook een economische overeenkomst met Engeland sluiten. Mocht het plan van Mountbatten waarbij de eenheid van Indië als geheel toch behouden blijft niet slagen, dan denken sommige politieke waarnemers in Londen dat Indië in drie stukken uiteen zal vallen.

De Moslims willen een aparte staat en ook een corridor om verbinding te hebben met de andere gebieden.

ATHLEET UIT TRINIDAD.

De athleet Bailey uit Trinidad liep in Londen, hij legde de 220 yard af in 22,2 seconde. Bailey liep voor een amateurs club die de universiteit van Londen versloeg. Hij vestigde een nieuw record. (Londen, (AP) 22.5).

LYNCH.

In Zuid Carolina was weer een geval van lynchen te behandelen voor de rechtbank. Na acht dagen werd het proces naar het hof verschoven. (Greenville, (AP) 23.5)

MILITAIR. VOETBALWEDSTRIJD.

Het Nederlands Politie-elftal zal op 30 Mei te Londen een wedstrijd spelen tegen het Engels Politie-elftal (Aneta, 21.5).

—:—

WAT LEKEN KUNNEN DOEN.

In 1941 voorzag men in Indië zeer goed, dat Japan, dat sedert lang het oog had op Nederlands Oost-Indië, naar een aanleiding zou zoeken om tot een aanval over te gaan.

En juist omdat men de oorlog met Japan voorzag, werd het aantal leger-aalmoezeniers reeds toen uitgebreid en werden een achttal toegevoegd aan de 3 reeds dienstdoende legeraalmoezeniers. Op Celebes en in de Grote Oost evenwel werden er geen benoemd.

Toen dan ook de oorlog uitbrak, was ik wel gedwongen onofficieel een legeraalmoezenier te benoemen voor Zuid-Celebes in den persoon van Pater van der Zant, die zich bij de soldaten aansloot met enige Fraters van Tilburg, welke als Rode Kruisverplegers meegingen. Toen Pater van der Zant en de Fraters later met onze soldaten werden gevangen genomen, verwachtte iedereen, dat zij als krijgsgevangenen, dus als gevangen militairen, zouden worden beschouwd; doch de Japanners erkenden nog Rode Kruis-verplegers, noch een on-officiële legeraalmoezenier, met het gevolg, dat ze van onze soldaten werden gescheiden en allen bij de burgers werden geïnterneerd, zodat de krijgsgevangenen militairen geen priester in hun midden hadden. Wel werd alles door mij in het werk gesteld, om de Japanners te bewegen, dat een priester het lot der krijgsgevangenen zou mogen delen; doch tevergeefs. Dit was des te pijnlijker, omdat ik zelf in het interneringskamp te Pare-pare zat opgesloten met niet minder dan 125 andere priesters; hoe gemakkelijk immers hadden wij — zo het slechts toegestaan ware — de zielzorg kunnen waarnemen in het kamp van de meerdere duizenden krijgsgevangenen.

In deze droeve omstandigheden was het, dat 2 militaire dokters Dr. L. uit Loewoek, en Dr. J. uit Palopo, die als universiteits-studenten reeds waren opgeleid tot degelijke leden van de Katholieke Actie, prachtig werk hebben verricht voor het zielenheil hunner medegevangenen.

Op Zondagen bij gebrek aan een priester en dus ook aan een H. Mis, lazen wij de Epistel en het Evangelie voor, knoopten daaraan een beschouwing vast, en baden vervolgens met de krijgsgevangenen het rozenhoedje. En hiertoe bepaalde hun ijver zich niet, als medici waren zij immers er niet alleen op uit om de zieken te genezen, doch zochten hen ook op geestelijke wijze te troosten en op te beuren; nam de zieke een ongustige wending en naderden de laatste uren, dan waren zij het, die de stervenden op de grote overgang voorbereidden. Zo hebben deze twee militaire dokters door hun eenvoudig, maar schitterend katholicisme de dood der rechtvaardigen te sterven, vooral in de maanden Februari, Maart en April van het jaar 1945, toen de dysenterie hevig in het kamp heerste. Naast deze twee medici waarnemen zich mede zeer verdienstelijk Ir. F.; de heer Sch. en, meer bizonder voor Engels sprekende Katholieke krijgsgevangenen, de heer R. Hulde aan deze mannen uit één stuk, die op treffende wijze in allen eenvoud hun Geloof beleefden, anderen hielpen trouw te blijven aan de Doopbeloften, en zeer velen bijstonden, om als gelovige Christenen de eeuwigheid in te gaan.

G. Martens,
Ap. Pref. van Makassar.

Curaçao

SCHEEPSBERICHTEN.

21 Mei 1947.

Telamon van Aruba; Gordias van Port au Prince; Santa Eliana van La Guayra; Sandwich naar New York; Pauline naar Santa Marta; Santa Eliana naar New York.

22 Mei 1947.

Santa Paula van La Guayra.

EEN OUDE GETROUWE.

Op Zondag 25 Mei as. zal de bekende Loecinet Croes haar 90ste verjaardag vieren. Zij is bekend in geheel de stad als de goede oude getrouwe van de familie Lampe. Zondag morgen zal er na de heilige mis gelegenheid bestaan om haar ten huize van de heer Lampe in de Fredestraat 196 (bovenverdieping) te komen complimenteren. Zeer velen zullen hier natuurlijk gebruik van maken.

VERKEERSONGEVALLEN.

Van 12 Mei 1947 — 18 Mei 1947.

Reed de bestuurder van een personenauto, achterwaarts tegen een stilstaande truck, waardoor de auto werd beschadigd aan de achterzijde.

—:—

Vond in de Bredestraat (O. B.) ter hoogte van botica Emma een lichte aanrijding plaats tussen een autobus en een pick-up, waarbij beiden licht werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up reed, van de linkerzijde van de weg af, langzaam op, terwijl de autobus juist passeerde.

—:—

Vond een lichte aanrijding plaats op de van Slobbeweg hoek Eyck van Voorthuizenweg tussen een autobus en een personenauto, waarbij beiden licht werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de autobus draaide vlak voor de personenauto naar links de Eyck van Voorthuizenweg in.

—:—

Sloeg op de Weg naar St. Catharina een watertruck over de kop, waarbij de truck wordt beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de watertruck moest remmen voor een tegenligger en begon door het zand op de weg te schuiven waarna zij omsloeg.

—:—

Vond op de weg naar het Portugezenkamp een aanrijding plaats tussen een truck en een autobus, waarbij de autobus licht werd beschadigd.

Oorzaak: De autobus bereed niet voldoende het rechterweggedeelte.

—:—

Deed de bestuurder van een huurauto aangifte dat zijn auto op de weg naar Steenrijk was aangereden door een militaire truck, terwijl zijn auto stond geparkeerd. Hierdoor werd de huurauto aan de achterzijde beschadigd.

—:—

Werd door den eigenaar van een perceel aan de Habaaiweg gemeld dat een cementenpilaar, van de afrastering van zijn perceel was aangereden door een personenauto.

—:—

Vond op de Schottegatweg ter hoogte van Sans Souci een aanrijding plaats tussen een personenauto en een pick-up, waarbij beide auto's vrij ernstig werden beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto draaide voor de pick-up langs naar links, teneinde een erf op te rijden.

—:—

Deed de bewoner van een perceel in de Ojedastraat, aangifte dat een truck tegen zijn perceel was gereden en dit had beschadigd.

—:—

Werd aangifte gedaan door de bedrijfsleider van een winkelpand in de Keukenstraat dat een truck tegen de deur van het pand was gereden, waardoor deze deur was beschadigd.

Een nieuwe vereniging

door

L. W. ST. VAN EPS,

voorzitter van de Vereniging van Curaçaose Studerenden in Nederland.

Begin December 1946 kwam op een avond in Amsterdam een groep Curaçaose jongelui bij elkaar om tot de oprichting te komen van een vereniging van Curaçaose Studerenden te Amsterdam. Van deze oprichting is hier op Curaçao reeds een en ander bekend, maar toch wil ik deze gelegenheid mij door de Amigoe-redactie aangeboden, om een en ander van onze plannen te vertellen, met beide handen aangrijpen, vooral ook omdat de radiotoespraak, die ik via de PCJ tot Curaçao hield, en waarin ik juist over deze plannen sprak door onvoldoende bekendheid en door luchtstoring velen niet bereikte.

Ik wil beginnen met vast te stellen, dat onze vereniging niet zozeer een gezelligheidsvereniging wil zijn — het is veel nuttiger voor de Curaçaose Studenten dat ze, wat hun gezelligheidsleven betreft, dit gaan zoeken in de reeds bestaande studentenverenigingen om daardoor in nauwer contact te komen met het studentenleven, waarvan zij thans deel uitmaken —, maar wij willen in de eerst plaats zijn een werkvereniging, werken in het belang van ons zelf als aanstaande Curaçaose afgestudeerden, maar vooral werken tot nut van Curaçao en de Curaçaose gemeenschap.

Want wij zijn ons voldoende bewust, dat Curaçao op het ogenblik een zeer beslissend en belangrijk tijdperk in zijn geschiedenis doormaakt, een tijdperk, om in de geest van den Engelsen Historicus en Philosoof A. J. Toynbee te spreken, waarin zij zich voor een „Challenge" een uitdaging geplaatst ziet, waarop het antwoord móét komen. En om dit antwoord te helpen vinden, daaraan moet iedereen op het ogenblik medewerken.

Ik wil hierbij echter direct naar voren brengen, dat onze vereniging zich als zodanig niet met de politiek bemoeit; wij stellen ons in deze op de ons inziens zeer gezond standpunt van alle belangrijke Nederlandse Studenten Corpora en Verenigingen. Maar zonder direct kleur te kiezen of te bekennen, wat trouwens in zo'n Algemene Vereniging niet mogelijk zou zijn — een vereniging namelijk die open staat voor studenten van alle Godsdienstige of Politieke richtingen — is het echter even goed mogelijk productief werk in het belang van ons eiland te verrichten en we willen onze activiteiten nu vooral bepalen tot dat gebied welk ons het naaste ligt, namelijk het onderwijs, de studie.

In deze geest werd door de oprichters (de Heren C. M. Winkel, A. R. Römer, P. L. de Haseth, A. Hermans, M. Petit, H. Dennert, A. de Wit, Hanson, A. Kreps en mijn persoon) een werkschema opgesteld, dat globaal op het volgende neerkomt:

Naar binnen gerichte activiteit.

Door het houden van periodieke bijeenkomsten het persoonlijk contact te bevorderen en uit te breiden, maar vooral een „esprit de corps" te scheppen, waardoor tevens een gezonde basis voor samenwerking wordt gelegd voor wanneer we later weer op Curaçao zullen zijn teruggekeerd. Op deze bijeenkomsten, die om de drie of vier weken worden gehouden, willen wij de verschillende problemen, die voor Curaçao actueel zijn, bestuderen en onderling bespreken, terwijl wij ook deskundigen en vooraanstaande mensen uit Curaçao, die naar Nederland komen, uitnodigen om met ons van gedachte te komen wisselen.

Verder willen wij Curaçaose Studenten in andere Nederlandse Universiteitssteden aansporen om ook in hun stad zulke groepen te vormen, die dan een paar keer per jaar — in een algemene bijeenkomst — bij elkaar komen. Een eerste algemene bijeenkomst heeft inmiddels plaats gehad, nl. 18 April jl., waarbij er Curaçaose studenten waren van de Universiteiten en Hogescholen van Leiden, Utrecht, Rotterdam, Delft en Wageningen en waarop onze Amsterdamse groep als gastheer fungeerde. Op deze bijeenkomst werd tot oprichting besloten van de **„Vereniging van Curaçaose Studerenden in Nederland"**, terwijl het bestuur van de Amsterdamse Afdeling voorlopig tevens bestuur van het overkoepelend lichaam zal zijn.

Naar buiten gerichte activiteit.

Zoals reeds gezegd, willen wij deze activiteit naar buiten vooral richten op het onderwijs en de studie. En wel in de ruimste zin des woords. Wij zien in dat Curaçao op het ogenblik behoefte heeft aan afgestudeerde mensen, dus om te beginnen aan studerende mensen en willen daarom alle jongelui in Curaçao, die voor studie naar Nederland willen gaan, zover het in ons vermogen ligt, de helpende hand toesteken. Zij die inlichtingen wensen over studie, kosten, huisvesting enz., enz., — ik wil nogmaals de nadruk op leggen, dat onze vereniging juist in deze actief wil zijn —, kunnen zich wenden tot onzen Secretaris, den Heer A. R. Römer (A.M.V.J.-gebouw, Leidsche Boschjes, Amsterdam) of op het ogenblik ook tot mijzelf hier op Curaçao, die beiden al te gaarne bereid zijn in deze te helpen.

En nu het onderwijs op Curaçao zelf. Wat het lager en Mulo-onderwijs betreft, deze kunnen de toets met Nederland zeker glansrijk doorstaan. Maar als we nu naar ons Middelbaar Onderwijs kijken, dan is onze eerste en voornaamste wens, dat de A.M.S. spoedig wordt uitgebreid tot een volledige Middelbare opleiding, waardoor Curaçaose studenten toegang kunnen krijgen tot alle faculteiten aan de Nederlandse Universiteiten. Een gymnasiale opleiding, of het aequivalent hiervan dat na de onderwijs-reorganisatie in Nederland te voorschijn zal komen, is een dringende noodzaak. Heeft Curaçao niet even goed behoefte aan afgestudeerden van bijvoorbeeld de juridische faculteit, die der Letteren en Wijsbegeerte, of die der godgeleerdheid?

Een tweede punt, dat om spoedige oplossing vraagt, is de gelijkstelling van onze A.M.S. A-diploma aan die van de Nederlandse H.B.S.-A. Deze gelijkstelling is er nog niet, waardoor bijvoorbeeld een van onze leden in Amsterdam, die dit diploma heeft, geen enkel examen van de school, waarop hij nu verder studeert, mag doen.

Ook een Middelbare Handelsschool en een Middelbare Technische School moeten in de toekomst hier op Curaçao mogelijk zijn, waardoor onze A.M.S., waarvan deze opleidingen ook een onderdeel zullen vormen, in de ware zin des woords een Algemene Middelbare School wordt. Ook de thans in embryonale staat verkerende rechtsschool, die echter beter in die richting gestuurd kan worden, dat het een gedegen opleiding wordt voor ambtenaren, zo ongeveer naar analogie van de thans in Nederland opgerichte school „Kasteel Nijenrode" dan direct een substitutie voor de Universitaire Juridische opleiding in Nederland, moet een onderdeel worden van onze AMS, waardoor Curaçao, thans naar inwonertal te klein voor hoger onderwijs, zich in het bezit kan verheugen van een zo volledig mogelijk Middelbaar Onderwijs.

Ook de volksontwikkeling heeft onze belangstelling, vooral als wij zien wat er op dit gebied zoal in Nederland gedaan wordt — ook de studenten hebben hierin bijvoorbeeld ook een werkzaam aandeel — en dus wat hier op Curaçao nog aan gedaan moet worden. Dr. De Vries — Reiling, van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, de expert op het gebied van de volksuniversiteit en volkshogeschool, heeft, op ons verzoek, zich bereid verklaard, om in de toekomst de diverse aspecten en problemen van deze instellingen, ook in verband met hun toepassing op Curaçao, met ons te komen bespreken.

Over het beurzenstelsel wil ik op het ogenblik niet langer uitweiden. Mijn persoonlijke visie hierover — en deze wordt door de andere leden van onze vereniging in hoofdzaak ook gedeeld — heb ik reeds uitgewerkt in een artikel, dat verschenen is in het Jubileum-nummer van de „Knalpot" (maandblad van de leerlingen van de A.M.S. — September-nummer 1946). Tot zover over onze wensen en verlangens op onderwijsgebied hier op Curaçao.

Onze vereniging heeft als enige in haar soort — namelijk een organisatie van Curaçaoënaars in Nederland — van diverse zijden belangstelling ontvangen. Zo bijvoorbeeld van de Regeringsvoorlichtingsdienst voor West-Indië van het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen. Begin Maart jl. had er onder andere een radiovraaggesprek plaats tussen den Heer H. de Wit chef van deze afdeling, en mijn persoon q.q. voor de uitzending „Het Rijk Overzee" (N.R.U.) onder de titel „Jong Curaçao aan het woord" terwijl ook de afdeling West-Indië van de PCJ — zoals reeds gezegd — ons een spreekbeurt verleende.

Ik druk hierbij de hoop uit, dat ook hier op Curaçao belangstelling voor onze vereniging zal bestaan, vooral bij de jongeren, de aanstaande studenten en dat zij vooral weten dat wij daar klaar staan om ze te ontvangen en in onze kring op te nemen, maar vooral ook om ze over de eerste moeilijke tijd heen te helpen.

A.M.S.

Over ons Middelbaar Onderwijs schrijft de memorie van antwoord:

„De huisvesting van de A.M.S. heeft de aandacht van den Gouverneur. Terzake is echter nog geen bevredigende oplossing gevonden.

Ingesteld is een gouvernementsleergang voor de vakken Latijn en Grieks, behorende tot het Staatsexamen, bedoeld in artikel 12 der Hoger Onderwijswet.

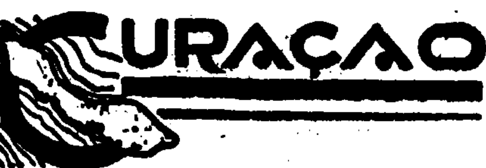
Deze leergang bestaat uit twee afdelingen:

a) een afdeling A, waartoe leerlingen van de A.M.S. kunnen worden toegelaten;

b) een afdeling B, waartoe andere personen kunnen worden toegelaten.

Aan beide afdelingen worden voorshands per week drie lesuren gegeven in Latijn en drie lesuren in Grieks. Deze leergang opent voor de leerlingen der A.M.S. de mogelijkheid tot het afleggen van academische examens in de faculteiten van godgeleerdheid, rechten en letteren en wijsbegeerte.

Dat de A.M.S. door deze cursus op den duur tot een soort lyceum zal uitgroeien, is niet waarschijnlijk, daar een lyceum een geheel andere schoolorganisatie eist."

EEN IDEE.

Verschenen in het voorlopig verslag van de tweede kamer, verschenen op 2 April jl. op het wetsontwerp tot stichting van een welvaartsfonds in Suriname opgemaakt door de heren Logemann, Wagenaar, de Kort, Meijerink, en Bierema lezen wij de vraag of het bij het verkeer in de Caraïbisch gebied niet mogelijk is voor de Nederlandse Kustvaarders om daar een emplooi te vinden.

CURAÇAO IN BRAZILIE.

Ons werd toegezonden een artikel uit het tijdschrift „Sociologia" geschreven in het Portugees door de heer J. Philipson, het handelt over de linguistiek en de etnologie van Suriname en Curaçao. De bedoeling van het artikel schijnt te zijn de etnologen en linguisten van Brazilië te wijzen op de studie der Nederlandse geleerden over dit onderwerp, en voornamelijk schijnt het de bedoeling het werk en de publicatie van Prof. de Goeje bekend te maken.

HAVENCENTRALE.

De memorie van antwoord schrijft dat de Havencentrale tot nu toe geen succes is, heeft verschillende redenen, o.a. het feit dat de arbeiders door overvloed van werkgelegenheid het directe nut niet inzagen en dat zij huiverig staan tegenover een gouvernements-instelling, welke zij beschouwen als een middel om belasting te innen.

Ondergetekende is nog steeds de mening toegedaan, dat de centrale een succes kan en een succes zal worden, mits men even de tijd neemt om de arbeiders aan de instelling gewend te doen geraken en mits men de arbeiders op hun eigen wijze aanpakt. De Havencentrale is niet „gesloten" doch wordt gereorganiseerd. Tot dusverre heeft de centrale niet veel bereikt."

„EVELYN".

De invoering van een scheepvaart-inspectie en herziening van de veiligheidsvoorschriften voor de kleine scheepvaart is in studie. Of het ronddrijven op zee met defecte machines van de „Evelyn" gevolg is van gemis aan controle is moeilijk aan te nemen. Dit scheepje heeft zich immers vrijwillig gesteld onder het toezicht van de Nederlandse Scheepvaart-Inspectie en zover bekend zijn de door deze instantie voorgestelde veiligheidsmaatregelen nooit verworpen of niet uitgevoerd. Dergelijke ongevallen zijn niet abnormaal; dagelijks drijven schepen met defecte machines op alle zeeën rond. (Memorie van Antwoord).

REGEN.

Er viel een korte fikse bui over de stad. Het stof is weggespoeld en even kon men verademen. Achter Plantersrust bleef alles droog.

MARINE-DAG.

Heden wordt in de Verenigde Staten de zg. Marinedag gehouden. Tijdens de oorlog werd op een congres van de vereniging voor het onderwijzend personeel „Don Bosco" reclame gemaakt voor een Marinedag op Curaçao.

Tijdens de oorlog werd het niet mogelijk geacht de jeugd nader in contact te brengen met onze marine, doch men meende na de oorlog wel de jeugd te kunnen uitnodigen ter bezichtiging van de marinebasis en de oorlogsschepen. Ook zou het goed zijn voor de jeugd de verrichtingen van de Marine tijdens de oorlog meer bekend te maken.

Argentijnse petroleumproductie

In Argentinië zijn vier petroleumgebieden te onderscheiden: a) Mendoza, b) Neuquen, c) Comodoro Rivadavia, d) Salta en Jujuy. Mendoza en Neuquen zijn bergachtige gebieden in het Andesgebergte ten Westen van de stad Buenos Aires; Comodoro Rivadavia ligt zeer ver in het Zuiden, namelijk in Patagonië; Salta en Jujuy zijn de Noordelijkste gebieden, welke grenzen aan Bolivia.

Het eerst werd in Argentinië petroleum ontdekt in het Zuiden en wel in 1907 in Comodoro Rivadavia, waar geboord werd om drinkwater te vinden.

De petroleum, welke in Mendoza gevonden wordt, bevat 73% zware oliën, welke 35% paraffine bevatten, voorts 23% oliën, geschikt voor verlichtingsdoeleinden, en 4% lichtere oliën. In 1945 werden 495.340 m³ door de staat gewonnen en slechts 2.223 m³ door particuliere ondernemingen.

De petroleum, welke in de zone Neuquen (in het Andesgebergte Zuid-Westen van Buenos Aires gelegen) geboord wordt is van de beste qualiteit, aangezien deze zeer licht is en gemakkelijk geraffineerd kan worden en zodoende meer bijproducten oplevert. Behalve de staatsonderneming werken hier twee particuliere maatschappijen, namelijk Maatschappij „La Republica" en de „Standard Oil"; deze wonnen in 1945 60.741 m³ olie, de staat daarentegen 312.264 m³.

In Comodoro Rivadavia wordt petroleum van een zware soort gewonnen met een dichtheid tussen 0,917 en 0,832. Zij geeft 10.500 calorieën warmte en bevat kleine hoeveelheden zwavel (0,15 à 2½%). Naast de staatsexploitatie, die over 5.000 ha. grond beschikt, werken hier de particuliere maatschappijen Diadema, Ferrocarillera en Astra. De staatsexploratie won in 1945 1.545.695 m³ en de particuliere maatschappijen 1.019.252 m³.

Het petroleumgebied Salta en Jujuy is geheel onafhankelijk van de voorgaande en strekt zich uit tot ver in Bolivia. Het onlangs afgesloten handelsverdrag tussen Argentinië en Bolivia ter exploitatie van gebieden, gelegen in Bolivia, door een Argentijns-Boliviaanse maatschappij kan voor de toekomst van zeer groot belang worden. De hier gewonnen petroleum is van een geheel andere samenstelling dan die van de overige drie gebieden en bevat vele lichte oliën voor verlichtingsdoeleinden, terwijl de dichtheid 0,750 tot 0,900 bedraagt. In 1945 werd door de staat 105.768 m³ gewonnen en 94.402 m³ door de Standard Oil.

Exploitatie.

De staat exploiteert olie in alle gebieden; daarenboven in Comodoro Rivadavia, Compania Ferrocarrilera de Petroleo, de Standard Oil Company en de Diadema; in Neuquen: Mij La Republica en de Standard Oil en in Salta: de Standard Oil Company.

De petroleum van Comodoro Rivadavia wordt vervoerd door tankboten; die van Mendoza per spoor; die van Salta door twee pijpleidingen met een lengte van 233 km. van de Boliviaanse petroleumbronnen tot Hillman, daarna per spoor naar de stad Resistencia en vervolgens naar de dicht bij Buenos Aires gelegen raffinaderijen. In Argentinië bestaan 19 raffinaderijen, waarvan 6 in staatsbezit en 13 in particulier bezit zijn. Deze raffinaderijen, met uitzondering van vijf ondernemingen, raffineren Argentijnse petroleum. Van de vijf andere raffinaderijen raffineren er drie petroleum, afkomstig uit Peru en twee petroleum, geïmporteerd uit Colombia en de Verenigde Staten.

Cijfers over 1946.

De staat won 2.259.207 m³ en de particuliere maatschappijen 1.047.027 m³ ruwe petroleum. Geschat wordt, dat Argentinië gemiddeld voor ca 66% in de behoefte aan petroleum kan voorzien. Wat motonafta en kerosine betreft wordt gerekend, dat Argentinië zich hierin voor 85% zelf kan bedruipen en 15% moet importeren. In 1946 werd voor meer dan 1.000.000 m³ aan aerinafta en motonafta geïmporteerd.

Argentinië kan niet voorzien in zijn behoeften aan gas-, Diesel- en stookolie. Het kan in zijn eigen behoeften slechts voor 38 à 39% voorzien. In 1940 werd 1.039.115 ton stookolie en in 1941 1.057.000 ton geïmporteerd. Het verbruik van stookolie in 1940 bedroeg reeds 2.426.928 ton, terwijl in 1946 slechts 1.729.500 ton geproduceerd werd. Het importquantum is nog onbekend. In 1940 bedroeg de invoer van Diesel- en gasolie 363.000 ton, terwijl de productie in Argentinië in 1946 slechts 88.452 m³ gasolie en 311.190 m³ Dieselolie bedroeg.

Voor de toekomst heeft men van regeringswege 2.300.000 km. grond voor het zoeken naar petroleum gereserveerd. Men heeft evenwel minder aandacht geschonken aan de machines, welke voor de boringen nodig zijn en waaraan gebrek bestaat. Gedurende de oorlog is de productie van petroleum achteruitgegaan door gebrek aan materiaal. Het weder op peil brengen en verhogen van de petroleumproductie hangt dan ook ten nauwste samen met de import van machines.

Grote gedeelten van de bodem van Argentinië zijn nog niet op petroleum onderzocht en tot nog toe heeft men niet dieper dan gemiddeld 500 meter geboord.

(Econ. Voorl.).

ARUBA

Cri Di Coeur

Het aantal auto-ongelukken, dat de laatste maanden onrustbarend stijgt en waarbij mensen levens zijn te betreuren, dwingt ons de volgende regels neer te schrijven, die naar wij hopen de volle aandacht van de betrokken instantie zullen hebben.

Nog is de inkt op het papier waarop wij dit schrijven niet droog of een ander auto ongeluk wordt gemeld waarbij enkelen zijn dood gebleven en een groter aantal misschien voor eeuwig ongelukkig zal zijn.

Het nameloos leed, dat bij deze ongelukken wordt geleden is onbeschrijvelijk.

Een huisgezin verliest zijn kostwinner, de familie wordt van moeder de vrouw ontroofd en zo kunnen wij voortgaan de harde slagen op te sommen, die bij auto ongelukken worden toegebracht.

En wanneer U geachte lezer, lezeres, deze regels onder Uwe belangstellende ogen krijgt, zal er een gevoel van heilige verontwaardiging in U opkomen tegen degenen die al dit leed veroorzaken. Een gevoel van medelij zal in U ontwaken voor de slachtoffers en hun nabestaanden en U zult U zelf gelukkig prijzen dat niet U of een lid van Uw familie het slachtoffer zijt geweest van het ongeluk.

Doch wat gisteren met het slachtoffer gebeurde, kan morgen met U gebeuren.

Indien het slachtoffer van het zo juist gemeld ongeluk eens Uw eigen vrouw, de moeder van Uw nog zeer jonge kinderen was, dat nu daar dood neer ligt, handen, benen en hoofd van het lichaam gescheiden, hoe zou U zich gevoelen lezer?

En indien de voor U totaal vreemde man, met uitpuilende ogen, met gebroken stem, een laatste niets menselijks geluid uit zijn totaal misvormde mond uitstaat, eens Uw man was, de kostwinner van het gezin, hoe zou U zich gevoelen geachte lezeres?

Het is geen kennis, die U tot nog toe heeft gespaard doch zuiver geluk.

Dit beeld voor ogen, rijst vanzelf de vraag: „Wat kan er gedaan worden om dit kwaad tot een minimum te beperken?"

De heer O. Mingus, acting General Manager van de Lago Oil Co., zegt in zijn safety lessons: „Accidents just don't happen but are caused by unsafe conditions".

Wanneer deze woorden waarheid bevatten en ze bevatten waarheid, dan dienen wij naar de oorzaken te zoeken die het gevolg zijn van deze ongelukken en die maatregelen treffen die de oorzaken te niet doen.

Het staat als een paal boven water dat 90% van de auto ongelukken die op Aruba plaats vinden het directe gevolg zijn van:

1. Te grote snelheid, dus overschrijden van de maximum snelheid,

2. Chauffeuren onder invloed van alcohol.

Het eerste is dikwijls het gevolg van het tweede.

Nu wij de oorzaken kennen moeten wij nu naar de middelen zoeken om dit kwaad te bestrijden.

Wij nemen de vrijheid het volgende voor te stellen.

Er dient een speciale verkeersmotor brigade in het leven te worden geroepen en zo die reeds bestaat sterk uitbreiden, die elke chauffeur, die onder invloed van sterke drank verkeert onherroepelijk verbaliseert, het zelfde lot moet ook hij ondergaan, die de maximum snelheid overschrijdt.

Het rijbewijs moet worden ingetrokken, niet voor één of meerdere jaren doch voor altijd. Het is niet nodig hiermede te wachten tot dat hij één of meer personen heeft vermoord.

De put behoort te worden gedempt voor het kalfje verdronken is.

Teneinde de verkeers-motor brigade in de gelegenheid te stellen het werk grondig te doen dienen er langs de wegen Oranjestad — San Nicolas — Oranjestad — Santa Cruz op diverse punten wachthuisjes te worden gebouwd, die telefonisch met elkaar zijn verbonden en vooral op Zon- en feestdagen dient het toezicht uiterst streng te zijn.

Dit toezicht moet zich niet bepalen tot enkele uren van de dag doch de gehele dag en tot diep in de nacht, bij feestelijkheden de gehele nacht.

Het toezicht dient niet te verslappen wanneer er na een maand of twee geen ongelukken zijn gebeurd doch dit moet juist een teken zijn dat dit effectief werkt en moet een aansporing zijn om indien mogelijk intensiever op te treden.

Ook dient de politie te letten dat er niet met verblindend licht wordt gereden en dat elk vehikel een behoorlijke „tail light" heeft.

Wanneer deze maatregelen worden getroffen, zonder aanziens des persoons, dan zal het aantal ongelukken tot een minimum beperkt worden, dan zal de bevolking de Politie uiterst dankbaar zijn, dan zal Aruba worden het Paradijs in het Caraibisch gebied, een plaats waar het goed en veilig leven is.

Wij geloven niet dat de voorgestelde maatregelen om financiële overwegingen niet in toepassing kunnen worden gebracht. Het rijke Aruba kan zich dit alles, heus geen luxe, best permitteren.

Het is hier gebiedende plicht van de Arubaanse Statenleden deze gelden te voteren.

Heer Eman, U kunt met verheffing van stem zeggen: „Ik vraag dit namens de Arubaanse bevolking." Het in U gestelde vertrouwen, mag niet beschaamd worden.

Eugène F. Lo.
Essoville.

Linggadjati

Een belijdenis

Dinsdag 25 Maart 1947, 's middags half zes Java-tijd, was een historisch moment in de geschiedenis zowel van het Nederlandse als de Indonesische volken.

De lijn der geschiedenis kreeg op dit tijdstip een knik, zoals er maar weinig in de geschiedenis van een volk voorkomen. Een knik schreven wij, niet een breuk, want de loop der gebeurtenissen, ook die van de laatste jaren, lag volkomen in de lijn der geschiedenis, die wij voor zover de Nederlanders hun invloed over deze gewesten uitstrekken, een ogenblik willen opnemen.

In 1596 liet voor het eerst een vloot van drie Nederlandse schepen het anker vallen op de rede van Bantam. Hiermede begon een periode van twee eeuwen koopmanschap tussen Nederland en de Indische Archipel onder de auspiciën van de Verenigde Oostindische Compagnie. Staatkundige aspiraties kende men toen niet. Het handelsmonopolie der V.O.C. paste volkomen in de sfeer van het Mercantilisme, dat voor de jonge nationale staten het leidend economisch beginsel was.

De eerste belangrijke wijziging in de koloniale politiek na de liquidatie der V.O.C. en na het Engelse tussenbewind over deze gewesten, bracht een zoeken naar mildere exploitatievormen. Het cultuurstelsel dat de periode tot 1870 beheerste, is echter te beschouwen als een naloper van de Mercantilistische gedachte, voor zover de batige slotenpolitiek hierin een voorname factor vormde.

De tweede grote verandering bracht de tijd na 1870, een periode van liberale economische politiek, van de vestiging in steeds toenemende mate van het particuliere Westerse kapitaal, een tijd van inschakeling van de Archipel in het wereldverkeer. Staatkundig een tijd waarin het Nederlands gezag zich over het gehele gebied van Indië heeft gevestigd. Maar bovenal een tijd, waarin onder het doorvoeren van de ethische politiek, op cultureel, medisch en technisch gebied mede ten behoeve van de bevolking een zeer aanzienlijke vooruitgang tot stand kwam. Deze ontwikkeling is onderbroken door de economische weerslagen van de eerste wereldoorlog en de crisis van 1929 en volgende jaren. Vooral deze crisis had ten gevolge, dat zich onder de drang der omstandigheden een stelsel van contingenteringen, licentiëringen en andere handel en bedrijfsleven bindende Overheidsmaatregelen moesten worden getroffen, zowel ter bescherming der Indonesische bevolking als van het Westers bedrijfsleven zelf. Dit stelsel van Overheidsingrijpen, eerst incidenteel, doch weldra steeds meer omvattend, kon ook na de verbetering in de toestand na 1936, slechts ten dele worden losgelaten. Toen kwamen de economische maatregelen, waaraan onder bedreiging van de naderende oorlog niet was te ontkomen.

1940 Nederland bezet, 1941 Japan valt Indië binnen. Beide gebiedsdelen onder de hiel van een vreemden militairen tyran, die slechts op economische exploitatie ten bate van zijn oorlogsapparaat uit was.

Wij kennen allen de repercussies op land en volk van Indonesië, wij hebben het van nabij of op een afstand gevolgd of vermoed. Vervolgens de Japanse capitulatie, die voor slechts weinigen als een bevrijding gold.

Het is de tijd van de derde grote verandering in de historie van dit eilandenrijk. De ontwaking van een volkengemeenschap (welke reeds langzaam en geleidelijk aan het groeien was gedurende tientallen van jaren) was met een schok geschied.

Dergelijke sprongen in de geschiedenis gaan gepaard met leed, met hardheid, met vernieling ook van zaken, die waardevol zijn, wij weten het allen. Maar deze ontwaking van het verlangen naar een nieuwe toekomst, die ongetwijfeld zonder de gebeurtenissen van de laatste oorlog eveneens was gekomen, zij het geleidelijker en over een langere periode uitgestrekt, werd gedragen door zovelen, dat van een remmen geen sprake meer kon zijn.

De komst was reeds realiteit geworden. De politieke en economische gebeurtenissen van de laatste anderhalf jaar hebben ons dat, voor zover wij het niet reeds eerder zagen, bevestigd.

Deze nieuwe verhoudingen moesten een concrete uitingsvorm krijgen en dienden te worden vastgelegd in de staatkundige verhoudingen. De worsteling om dit, zowel van Nederlandse als Indonesische zijde, te bereiken konden wij van dag tot dag volgen.

Aan Nederlandse zijde zien wij de ontwikkeling via Malino, Pangkalpinang, Den Passar naar Linggadjati. In de Republiek groeiden de staatkundige en economische factoren naar een moderne staat Java, Madoera en Sumatra. Nog lang niet alles is volmaakt, noch in de Malino-gebieden, noch in de republiek. De verantwoordelijke leiders van beide partijen beseffen dit zeer goed. Vele maatregelen werden in beide gebiedencomplexen naast elkaar genomen en zij waren veelal niet op elkaar afgestemd. Dit leidde tot conflicten, wij kennen ze allen. Het belemmerde de economische opbouw van het eilandenrijk, dat slechts een hoger welvaartspeil kan bereiken, indien het als een economische eenheid samenwerkt.

Onlangs werd de basisovereenkomst van Linggadjati officieel getekend. Wij willen dit stuk zien als een gezamenlijke belijdenis van beide partijen. Een belijdenis, waarin beide gelijkwaardige ondertekenaars, op grond van de daarin vervatte zeventien punten, eerlijk en oprecht, zonder wantrouwen, samen de handen ineen hebben geslagen, om met groot verantwoordelijkheidsgevoel en gesteund door elkanders ervaring en kennis te komen tot een gezonde ontwikkeling van land en volk van Indonesië. Allen beseffen het dat er nog zeer vele moeilijkheden overwonnen zullen moeten worden. Talloze voetangels en klemmen liggen nog op het pad, dat gezamenlijk afgelegd moet worden. Vele teergevoeligheden bestaan nog aan beide zijden, doch de mogelijkheden tot een doorbraak uit de impasse, waarin wij allen waren geraakt, zijn er.

De economische commissies kunnen aan de slag. Met de algehele opbouw en de reconstructie kan worden begonnen. Mogen wij allen met het beste dat in ons is, op grond van de belijdenis van 25 Maart 1947 aan het werk gaan ten bate van een gezond en economisch welvarend Indonesië.

(Econ. wbld.).